

Уводна поглавља књиге доносе развијену теорију мита и ритуала, указујући на њихове могуће функције али и промене и супституције. У наставку је понуђен прави водич кроз семио-структуралну анализу мита, у којој је методологија, корак по корак – у маниру уџбеника, представљена на веома пријемчив и инспиративан начин, те може постати јасна и употребљива многима који никада нису имали додира са класицима разматране проблематике.

Сасвим је очигледно, дакле, да пред собом имамо пионирско дело ангажовања антрополошке анализе у сврхе обезбеђивања научног позиционирања артефаката за уметничку драматизацију и елаборацију. Овима, иначе интересантан и често дискутован, однос антропологије и уметности добија сасвим нову димензију. Креативност и луцидност, коју мора имати свака иоле вредна антрополошка анализа, веома је блиска уметничким формама. Но, начин на који је Иван Ковачевић успели научни метод у сплету антропологије и уметности, веома експлицитно поставља сваку на своје место.

Данијел Синани

Бојан Жикић, *Антропологија AIDS-а*, Етнолошка библиотека, књ. 19. Београд, 2006. 265 стр.

Монографија *Антропологија AIDS-а – ризично понашање интравенских корисника дроге*, др Бојана Жикића, припада широком домену антрополошког проучавања људске телесности, где је нагласак стављен на здравствене, посебно епидемиолошке услове третмана људског

физичког тела одређеним опојним супстанцама, тачније на здравствене и социокултурне последице таквог третмана, а све то у светлу могућности стварања епидемиолошке и друштвене основе за ширење AIDS-а. Предмет ауторових истраживања представља интравенско коришћење дроге, као посебан вид негативног здравственог и социокултурног третмана људског тела, које се појављује као доминантан фактор ризика када су у питању крвно преносиве болести.

У овој књизи приказани су резултати квалитативног антрополошког истраживања које је обављено током 2005. године међу интравенским корисницима дроге у Београду. Та популација изабрана је за ову студију-примера пошто представља друштвену групу чији су припадници посебно вулнерабилни на поменуте врсте болести и који, самим тим, могу да се окарактеришу као друштвена и културна подлога евентуалном избијању епидемије AIDS-а у нашој средини.

Користећи теоријске концепте ризичног понашања и ризичног окружења, аутор је указао на све битне елементе праксе интравенског коришћења дроге који могу потенцијално да допринесу ширењу AIDS-а, али и на то – на који начин се дата сазнања могу употребити управо у циљу превенције таквог развоја догађаја. Поред уводног теоријско-методолошког дела, аутор је представио организацију истраживања у смислу методологије научног обавештавања и научног објашњења, те у статистичком, структурном и инфраструктурном смислу. Изложио је материјал и анализирао га тако што је, заправо, апострофирао све оно од чега се састоји именовано ризично понашање припадника дате популације у контексту интравенског коришћења дроге. Тако је разматрао употребу игала и шприцева, перцепцију контролисања ризика и потребу за тим од стране самих интравен-

ских корисника дроге, рутине инјектирања и видове ризичног окружења, како физичког, тако и социјалног.

Аутор је посебну пажњу посветио проблематици могућности даље примене резултата проучавања ризика од HIV-а и HCV-а међу поменутом популацијом у смислу социокултурне димензије превенције ширења обољења која узрокују ти вируси. Наиме, након што је пракса интравенског коришћења дроге представљена у најбољем етнографском маниру, изнето је мишљење да – ако већ различити видови друштвене контроле и принуде нису успели да искорене ту праксу – упознавање са њом треба да буде искоришћено управо у сврху покушаја смањења штете од ње. Болести које се преносе крвљу, а од којих неупоредиво већи ризик прети онима који свакодневно долазе у незаштићен и медицински неконтролисан додир са својом и са туђом крвљу, не погађају само такве особе. Њихова мета може да буде практично било ко, а да би се сузио социјално епидемиолошки простор за преношење тих болести, потребно је спровести мере превенције управо међу припадницима оних друштвених група који су им најизложенији услед својих навика.

Са друге стране, како су показала слична истраживања у свету – и то, како у земљама трећег света, тако и у земљама у транзицији и у развијеним земљама – такве мере показале су се као изузетно неуспешне уколико су бивале засноване искључиво на епидемиолошким, односно медицинским агендама, уопште. Одређене резултате дале су тек оне акције које су биле засноване на социокултурном упознавању са

идејама, понашањем и навикама припадника вулнерабилних популација.

Одатле, истраживања др Жикића не само што представљају пионирски подухват у домаћој науци, у дословном смислу, када је у питању епидемиолошка тематика уопште, а посебно проблем AIDS-а, већ представљају и допринос у смислу тога што антрополошким увођењем у свет интравенских корисника дроге и упознавањем са оним елементима њихове праксе који су ризични на ширење крвно преносивих болести указују на социокултурну димензију проблема чије разумевање представља услов *sine qua non* за функционално бављење тим ризиком.

Данијел Синани

Иван Ковачевић, Традиција модерног. Прилози историји савремене антропологије, Етнолошка библиотека, књ. 20. Београд, 2006. 156. стр.

Књига *Традиција модерног* изашла је као двадесета књига "Етнолошке библиотеке" Као и прва књига ове едиције, покренуте пре пуних пет година, резултат је антрополошких проучавања проф. др Ивана Ковачевића. У овој, иначе, седмој ауторској књизи у оквиру "Етнолошке библиотеке", разматране су три тематске целине: постмодернистички удари на америчку антропологију, антропологизација српске етнологије и релације српске и америчке етнографије.

Критика постмодернизма започиње у првом поглављу књиге под насловом *10 антитеза једном постизму у антропологији* и изнесена је кроз сублимиране ставове који обрађују однос према етнографији, негирају теоријски карактер "теорије етнографије", указују на постмодернистичку немоћ према социологи-